

NMKY-YHDISTYSTEN NYKYTILAKARTOITUS NAMIKALAINEN TOIMINTAKESKUS- HANKKEEN NÄKÖKULMASTA

Huhtinen Ulla, Hulkkonen Sampo & Virkkunen Joni

5. MAALISKUUTA 2014

Sisällys

JOHDANTO.....	2
NMKY-YHDISTYKSET PAIKALLISINA TOIMIJOINA.....	2
HALLITUS.....	3
KOLMIOPERIAATE.....	3
HENGELLINEN HYVINVOINTI.....	4
HENKINEN HYVINVOINTI.....	4
FYYSINEN HYVINVOINTI.....	5
YHTEISÖLLISYYS.....	6
OSALLISUUS.....	6
VAPAAEHTOISUUS.....	7
MATALAN KYNNYKSEN TOIMINTA.....	7
PERHEKESKEISYYS.....	8
VERKOSTOT JA YHTEISTYÖKUMPPANIT.....	8
TOIMINNAN RAHOITUS.....	9
VIESTINTÄ.....	9
TILAT.....	9
ARVIOINTI.....	10
UNELMIEN TOIMINTAKESKUS.....	10
MITÄ NTK 2020 -HANKKEELTA ODOTETAAN/TOIVOTAAN.....	11
KEHITTÄMISKOHTEITA JA KARTOITUKSESTA NOUSSEITA HUOMIOTA.....	12

JOHDANTO

Kartoitus on osa Helsingin NMKY:n kehitysyksikössä käynnissä olevaa Namikalainen toimintakeskus -hanketta, jonka tavoitteena on tuottaa toimintakeskus -toimintamalli (2012- 2014) ja pilotoida sitä (2015 - 2018). Kartoituksen tarkoituksena oli selvittää NMKY -yhdistysten toiminnan nykytila, ja luoda sen pohjalta yhteinen käsitys Namikalainen toimintakeskus 2020 -toimintamallin mukaisista kehittämisalueista ja kehittämisen tahtotilasta. Kartoitukseen osallistui Tampereen, Turun ja Vantaan NMKY:t, yhteensä 13 henkilöä. Haastateltavat muodostuivat paikallisyhdistysten hallituksen edustajasta, johdosta ja suorittavista työntekijöistä. Tällä haluttiin varmistaa vastausten moniäänisyys ja asioiden katsominen eri näkökulmista. Kartoitus toteutettiin webropol -kyselyn ja sitä täydentävän noin puolentoista tunnin pituisen haastattelun avulla 2013 vuoden lopulla.

Kartoitus on raportoitu sekä paikkakuntaakohtaisesti että kokoavaan raporttiin. Paikkakuntaakohtaiset raportit on tehty yhdistämällä kirjalliset ja suulliset vastaukset niistä nouseviin teemaryhmiin. Raportoinnissa on pyritty välttämään niiden tekijöiden omia tulkintoja ja käyttämään mahdollisimman paljon suoria lainauksia. Kaikki mielipiteet ja kannanotot on pyritty ottamaan huomioon eikä niitä ole ainakaan tarkoituksella jätetty pois. Asioiden esitystapa voi kuitenkin poiketa alkuperäisestä, sillä useamman vastaajan samankaltaisesta mielipiteestä on muodostettu tiivistetty johtopäätös. Paikkakuntaakohtaiset raportit on luettu kaikilla kartoitukseen osallistuneilla ja heillä on ollut mahdollisuus esittää muutos-, korjaus-, tai poistopyynnöt kartoituksen toteuttajille.

Tähän raporttiin on tehty koonti kaikkien paikkakuntaakohtaiset kartoitusten pohjalta. Sen on tarkoitus antaa yleiskuvaus NMKY-yhdistysten nykytilasta Namikalainen toimintakeskus-hankkeen näkökulmasta sekä nostaa tietoon erityisesti niitä kehittämistarpeita, joihin voitaisiin puuttua yhdessä valtakunnallisessa NMKY-verkostossa. Yhtenä raportin keskeisimpänä antina voidaan nähdä NMKY:n kolmioperaatteen avaaminen käytäntölähtöisesti ja ajankohtaisesti.

NMKY-YHDISTYKSET PAIKALLISINA TOIMIJOINA

Jokaiselta kartoitukseen osallistuvalla kysyttiin, millaisena toimijana he näkevät oman NMKY-yhdistyksensä paikallisessa toimijakentässä? Vaikka jokaisen yhdistyksen toiminnassa on oma, vahva, paikallisuuden tuoma sävy, oli vastaus oman toiminnan merkityksestä kaikissa yhdistyksissä hyvin samankaltainen. NMKY-yhdistykset toteuttavat erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa kokonaisvaltaista ja tarvelähtöistä työtä. Sen tuoma lisäarvo muuhun toimijakenttään nähden on matalan kynnyksen toiminnan järjestäminen ja erilaisten raja-aitojen madaltaminen. NMKY haluaa olla enemmän kuin urheiluseura, seurakunta tai perinteinen nuorisotoimija. NMKY:t toimivat moniverkostoisessa toimintaympäristössä ja ovat avoimia yhteistyölle. NMKY-liikkeen kansainvälisyyden nähtiin tuovan monessa mielessä lisäarvoa myös paikallistason toimintaan. NMKY:t tunnettaan yksittäisistä toiminnoista, ei kokonaisvaltaisuudestaan. Yleensäkin yhdistyksissä ajateltiin olevan hyvä imago, mutta huono tunnettavuus. Osa kartoitukseen osallistuneista koki, että NMKY-liikkeen ja NMKY-yhdistysten perustehtävää suhteessa toimintaympäristöön tulisi selkeyttää entisestään.

HALLITUS

NMKY:ssä pidettiin hyvänä ja suotuisana mallia, jossa toiminnassa olevat aktiivit kasvaisivat hallituksen jäseniksi. Hallituksen edustajien tulee tuntee toimintakenttä, jossa NMKY paikallisesti toimii sekä omata kokemusta ja osaamista jokaisesta toimintasektorista. Monissa NMKY-yhdistyksessä hallituksen rinnalla toimii ns. toiminnallinen johtoryhmiä, joissa työntekijät ja vapaaehtoiset valmistelevat esityksiä hallitukselle. Työntekijät itse kokivat suorat yhteydet hallitukseen positiivisina ja osittain niitä kaivattiin lisää. Jossain tapauksissa oltiin sitä mieltä, että hallituksen tulisi osallistaa enemmän työntekijöitä, jotta tietojen välittäminen olisi avoimempaa. Yleisesti koettiin, että kentän ääni (työntekijät ja vapaaehtoiset) kuuluu melko selvästi päätöksenteossa, mutta malleja sen vahvistamiseen voitaisiin lisätä. Nuorten osallistamisessa yhdistyksen päätöksentekoon on ollut nähtävissä haasteita ja siihen nähtiin tarvetta panostaa. Nuoria on ollut mukana johtokunnassa, mutta joskus omat vaikuttamismahdollisuudet on koettu niin heikoiksi, ettei toimintaan ole haluttu sitoutua pitkäaikaisesti. Kokemukseen omasta mahdollisuudesta osallistua päätöksentekoon nähtiin vaikuttavan johtokunnassa päätettävien asioiden luonne, etenkin talouden turvaaminen. On luontevaa, että päätöksenteossa sellaisten henkilöiden sanalla on enemmän painoarvoa, joilla on kyseiseen asiaan liittyvää asiantuntemusta ja kokemusta.

KOLMIOPERIAATE

NMKY – liikkeen toimintaa ohjaa ns. kolmioperiaate, jossa ihmisen henkisen, hengellisen ja fyysisen hyvinvoinnin tasapainoinen tukeminen ovat keskiössä. Kaikki kartoitukseen osallistuneet NMKY:t kertoivat olevan sitoutuneita kolmioperiaatteeseen. Yleisenä käytäntönä on, että jokaisessa toiminnossa tai toimialalla toteutetaan kolmioperiaatetta omalla parhaaksi katsotulla tavalla, usein sen ollessa myös ohjaajariippuvaista. Yhdistyksissä ei ole yhtenäistä määritelmää kolmioperiaatteen toteuttamisesta tai sen soveltamisesta omaan toimintaan. Kolmion sivuista näkyvimpänä pidettiin fyysisen hyvinvoinnin tukemista. Henkisen hyvinvoinnin tukeminen nähtiin vahvimmin kaikkea toimintaa läpileikkaavana. Hengellisyys puolestaan koettiin taustalla vaikuttavana arvona. Kolmion määrittelemät hyvinvoinnin osa-alueet nähtiin olevan niin vahvasti vuorovaikutuksessa keskenään, että niiden absoluuttinen erottaminen toisistaan nähtiin mahdottomana. Henkilöstöä NMKY-yhdistyksiin rekrytoidessa pidettiin tärkeänä henkilön sitoutumista kolmion arvoihin, mutta ensisijaisesti etsitään aina oman alansa ammattilaisia ja erityisosajia.

Kolmioperiaatteen toteuttamisessa haastavana pidetään sen tasapainoista toteuttamista kaikissa toiminnoissa, etenkin silloin, kun toiminta- tai toimintaympäristö asettavat sille esteitä tai haasteita (esim. hengellisyys kouluissa ja iltapäiväkerhoissa). Toisaalta taas koetaan, että tasapaino saavutetaan katsomalla yhdistyksen tarjoamaa toimintaa kokonaisuutena. Kolmioperiaatetta pidetään hyvänä pohjana ihmisen tasapainoiseen kehittymiseen ja hyvinvointiin. Sen tarpeeksi väljästi ymmärrettynä se mahdollistaa monipuolisen ja laajan tavan toimia. Kaikissa kartoitukseen osallistuvissa NMKY-yhdistyksissä pidetään hyvänä, että kolmion merkitystä ja tarkoitusta avattaisiin aika-ajoin valtakunnallisesti. Kolmion rinnalle NMKY-yhdistysten toiminnan lähtökohdiksi nousivat: perheiden ja kasvatuksen tukeminen, asiakaslähtöisyys, terveellisten elämäntapojen ja tasa-arvon edistäminen, syrjäytymisen ehkäisy ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä elinympäristöön vaikuttaminen.

HENGELLINEN HYVINVOINTI

Kartoitukseen osallistuneissa NMKY:issä hengellisyys ja kristillisyys koetaan vahvasti ekumeenisesti. Toiminnassa hengellisen hyvinvoinnin tukeminen tapahtuu ns. läpäisyperiaatteella, jonka käytännön toteuttaminen vaihtelee toiminta- ja työntekijäkohtaisesti. Tärkeänä pidetään, että hengellisyys tuodaan kullekin ikä- ja kohderyhmälle kohdennetulla tavalla. Kartoituksessa hengellinen hyvinvointi ymmärrettiin yksilön henkilökohtaisena suhteena Jumalaan. Kristillisyyttä pidetään ennen kaikkea arvona, jonka mukaan ihmisiä kohdataan. Esille nousi ajatus ”arkievangeliudesta”, joka kumpuaa lähimmäisen rakkaudesta: ”Kohtele toisia niin kuin haluisit muiden kohtelevan sinua”. Ihmistä kohdattaessa hengellisyyden tulee lähteä asiakkaan tarpeesta ja halusta. Kristilliset arvot voi olla esillä buffet-tyylillä, mistä jokaisella on mahdollisuus itse kerätä elämän eväät koriinsa. Näin kaikille voidaan antaa riittävästi tilaa omalle hengellisyydelle. Hengellinen hyvinvointi on ”tervettä ja tasapainoista” suhtautumista kristillisyyteen (tai muihin uskontoihin), niin ettei ketään loukata tai arvostella hengellisyyden tai sen puutteen vuoksi. Se on henkisesti avara elämäkuva, joka saa sisältönsä kristillisestä uskosta. NMKY-liikkeen periaatetta: ”Christian leadership - open membership” pidetään hyvänä ohjenuorana kristillisyyden toteuttamiseen yhdistystasolla.

NMKY:n ensisijaista tehtävää kristillisenä järjestönä ei nähdä herätyksellisenä eikä kristillisyyden haluta muodostavan estettä toimintaan osallistumiselle. Yhtenä haasteena hengellisen toiminnan toteuttamisessa nähdään asiakkaiden erilainen ja henkilökohtainen suhtautuminen hengellisyyteen. Toiminnassa, jossa on mukana muiden uskontokuntien edustajia, hengellistä hyvinvointia toteutetaan enemmän etiikan ja toisten huomioimisen kautta. Mikäli kristillisyyttä tuodaan suoraan tällaiseen toimintaan, pyydetään vanhemmilta lupa lapsen osallistumiseen. Kaikki huomioon ottavassa toiminnassa, liialla yrittämisellä ja varovaisuudella nähtiin riskinä kristillisen identiteetin hukkaaminen. Yhdistyksen nimessä esiintyvä kristillisyys herättää välillä ennakkoluuloja, kun ihmiset ovat epätietoisia toiminnasta, arvoista ja tavasta toteuttaa niitä. Tärkeänä pidetään, että kristillisyydestä voitaisiin puhua avoimesti asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa ja kartoittaa sitä kautta toiveita ja pelkoja kristillisyyttä kohtaan. Tarve yhteiselle, valtakunnalliselle määritelmälle NMKY:n kristillisyydestä nousi useamassa haastattelussa. Samalla otettiin kantaa myös siihen, että määritelmän tulisi olla modernisti ja riittävän väljästi määritelty.

HENKINEN HYVINVOINTI

Kartoituksen mukaan henkinen hyvinvointi ymmärretään kokemuksena omasta olost ja hyvinvoinnista. Henkisestä hyvinvoinnista kertoo minäkuva, omien voimavarojen ”määrä”, jaksaminen sekä henkilökohtainen kokemus elämän mielekkyydestä. Kartoitukseen osallistuvissa yhdistyksissä henkisen hyvinvoinnin tukeminen nähtiin toimintaa vahvimmin läpileikkaavana kolmion osa-alueena. Henkisen hyvinvoinnin tukeminen lähtee NMKY:issä mielihyvää tuottavan toiminnan tarjoamisesta. Jokaisen tulee toimintaan tullessaan voida tuntea kuuluvansa ryhmään, olevansa hyväksytty sellaisena kuin on ja saada siitä iloa. Tämän toteutuminen vaatii muun muassa yhdenvertaisuusperiaatteen noudattamista, hyviä käytöstapoja ja ihmisen huomioimista kokonaisvaltaisesti. Henkisen hyvinvoinnin tukeminen voi olla mahdollisuutta yhdessä tekemiseen, tietojen ja tunteiden jakamiseen, lepoon, oppimiseen, tuen saamiseen ja keskusteluun tunteista ja muista tärkeistä mieltä painavista asioista. Näiden asioiden edistäminen vaatii,

että toiminnassa olevat kokevat olonsa kokonaisturvalliseksi ja löytävät oman paikkansa yhteisössä. Tässä edesauttaa avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri. Jotta ihmisiä tavoitetaan ja heihin voidaan vaikuttaa, on toiminnan oltava helposti lähestyttävää, monipuolista ja motivoivaa.

Henkistä hyvinvointia ja kasvua ihmisenä voidaan edistää harrastustoiminnassa, jossa mahdollisuus ammatilliseen auttamiseen on läsnä. Ohjaajien tulee olla valveutuneita ottamaan selvää esimerkiksi nuoren hyvistä puolista ja osaamisesta pystyäkseen lisäämään nuoren luottamusta omaan selviytymiseen ja vahvistamaan hänen omakuvaansa. Toiminnassa nuoria opetetaan kohtaamaan ympärillä olevaa erilaisuutta ja sen ymmärtämistä. Henkinen hyvinvointi on toisen arvostamista ihmisenä, vaikka ei kaikessa toista ymmärtäisikään. Yhtenä tärkeänä henkisen hyvinvoinnin asiana nähtiin asenteet ja niiden ”sisäsyntyisyys”, joihin voi olla vaikeaa päästä vaikuttamaan. Toiminnassa pienten positiivisten välähdysten kautta asenteet voivat muuttua huomaamatta. Asenteista on tärkeää pystyä puhumaan ja avaamaan niiden taustalla vaikuttavia asioita. Yhteisöllisyydellä, hyvällä toveruudella, myönteisillä kokemuksilla, lähimmäisenrakkaudella ja anteeksiantavalla asenteella on merkityksensä henkiselle hyvinvoinnille. Mikäli toiminnasta ei ole saatavilla riittävää tukea sitä tarvitsevalle, tulee häntä auttaa löytämään tuki muualta. Henkisessä hyvinvoinnissa toisen tukeminen, rohkaiseminen, kuuleminen ja avoin keskustelu ovat tärkeitä. Hengellisen hyvinvoinnin tukemisesta se erottuu sillä, ettei sen tarvitse liittyä suoraan kristilliseen viitekehykseen.

FYYSINEN HYVINVOINTI

Fyysinen hyvinvoinnin tukemista kuvattiin useaan otteeseen vanhoilla sanoilla kuten ”Terve mieli terveessä ruumiissa tai mahdollisuus ”ruumiinravintoon”. Yhteistä kartoitukseen osallistuvissa yhdistyksissä oli, että jokainen toiminta ja/tai toimiala ymmärtää ja toteuttaa fyysisen hyvinvoinnin tukemista omalla tavallaan. Fyysisenä hyvinvointina nähtiin terveellisen elämän peruslähtökohdat (lepo, ravinto, liikunta, hygienia, suhtautuminen päihteisiin), ruumiillisuus, seksuaalisuus, kosketus, oman fyysisen reviirin tiedostaminen, voimankäyttö, itsestään välittäminen ja elinympäristöön vaikuttaminen. Fyysisestä hyvinvoinnista puhuttaessa korostui NMKY-yhdistysten merkitys monipuolisena, etenkin matalan kynnyksen, liikuntatoiminnan tarjoajana. Liikunta nähtiin vahvasti kohtaamisen välineenä, joka voi edistää myös henkistä ja hengellistä hyvinvointia. Huolta kannettiin suorituskeskeisistä nuorista, jotka uupuvat suorittaessaan koulua, vapaa-aikaa ja harrastuksia sekä niistä, joilta puuttuu koulun jälkeiset sosiaaliset kontaktit ja joiden innostaminen harrastustoimintaan on vaikeaa. Tärkeää olisi saada nuoret kokeilemaan, tekemään ja löytämään itseään innostavia asioita. Fyysisten aktiviteettien tulee aina muotoutua ja valikoitua kunkin kohderyhmän tai yksilön tarpeiden mukaan. Etenkin niiden kanssa, joilla on liikuntaa kohtaan pelkoja ja ennakkoluuloja, suositeltiin liikuntaa kytkeä osaksi muuta mielekästä toimintaa. Fyysisen hyvinvoinnin haasteina nähdään vallitsevien kauneusihanteiden aiheuttamat paineet, jotka konkretisoituvat fyysisinä tekijöinä sekä erilaiset laiteriippuvuudet, joiden vuoksi liikunnan merkitys on joillekin hälventynyt.

YHTEISÖLLISYYS

Kartoituksen mukaan yhteisöllisyyttä rakennetaan NMKY:ssä viidellä eri tasolla: Yhteiskunnallinen yhteisöllisyys/yhteiskuntavastuu, NMKY – liikkeen kansainvälisyys, valtakunnallisuus, paikallisuus ja toiminta-/toimialakohtaisuus. Yhteisöllisyys on ryhmään kuulumista ja tunne siitä, että ”yhdessä olemme enemmän”. Yhteisöllisyys rakennetaan yksilöstä kaveruuteen, kaveriporukasta yhdistykseen, kansainvälisiin mahdollisuuksiin ja tavoitteisiin. Yhteisöllisyys syntyy yhteisten arvojen ja tavoitteiden jakamisesta. NMKY:n yhteisöllisyyteen kuuluu avoimuus muita kohtaan. Kartoituksessa tästä asiasta puhuttaessa lainattiin kenttärovasti Hilken sanoja: ”Katto on korkealla ja seinät leveällä.” Oivallus erilaisuuden tuomasta rikkaudesta on yhteisöllisyyttä parhaimmillaan. Toimintojen moninaisuus tarjoaa sen, ettei yhteisöllisyyttä tarvitse rakentaa yhden kortin varaan. Yhteisöllisyys lähtee tällöin yhdessä toimimisesta. On tärkeää, että kaikki voivat sitoutua toiminnan päämääriin eikä kukaan koe joutuneensa ulkopuolelle. Yhteiskunnallinen yhteisöllisyys nähdään avautuvan sen avulla kun ymmärretään, että yhteiskunta koostuu kaikkia koskettavista yhteisistä asioista. Tällöin yhteisöllisyyteen liittyy yhteisvastuu ja toisen hyväksi toimimisen opettelu.

Toimintakohtainen yhteisöllisyys tarkoittaa panostamista erilaisten toiminnallisten ryhmien ja kerhojen yms. ohjaukseen ja me-hengen luomiseen. Konkreettisia keinoja ovat ryhmäytykset, koulutukset ja onnistuneiden kokemusten luominen. Vapaaehtoiset ja aktiivit ovat keskeisellä paikalla vahvistamassa yhteisöllisyyden tunnetta. Yhteisöllisyys tarkoittaa vapaaehtoistoiminnassa yhteisiin tavoitteisiin sitoutumista niiden asioiden hyväksi, joilla nähdään merkitystä. Paikallisesti yhteisöllisyyttä tuetaan muun muassa järjestämällä yhdistyksen eri toimialojen yhteisiä tapahtumia sekä hakemalla synergiaa viestinnässä. NMKY-yhdistyksissä nähdään yhteisöllisyyden edistämisen tärkeys niin työyhteisöissä kuin sen tarjoamissa toiminnoissa. Monissa paikoin nostettiin esille se miten tilaratkaisut voisivat palvella paremmin yhteisöllisyyden tunteen syntymistä. Paikallisen yhteisöllisyyden rakentamista tukee parhaimmillaan se, jos alueen ihmiset omaavat ”oma kylä” ajattelun. Valtakunnallinen NMKY-yhteisöllisyys nähtiin palvelevan vertaisryhmänä ja kehittämisverkostona. NMKY – liikkeen kansainvälisyys tarjoaa puolestaan mahdollisuuden tuntee kuuluvansa ryhmää suurempaan kokonaisuuteen.

OSALLISUUS

Osallisuus kytkeytyy vahvasti yhteisöllisyyteen. Ratkaisevaa on ihmisten henkilökohtainen panos ja sitoutuminen yhteisöön. Osallisuus on mukana olemista, yhteisestä hyvästä saamista ja jakamista sekä yhdessä toimimista. Kartoitukseen osallistuneissa NMKY:issä osallisuuden tukeminen nähtiin mahdollisuutena osallistua toiminnan suunnitteluun, toteutukseen, päättämiseen, kehittämiseen ja arviointiin. Pyrkimyksenä on, että mahdollisuus olisi niin työntekijöillä, vapaaehtoisilla kuin toimintaan osallistuvilla. Tätä edesauttaa se, että päätöksenteko pyritään viemään mahdollisimman lähelle toimijoita. Työntekijöillä on mahdollisuus vahvistaa toiminnassa olevien kykyä osallisuuteen. Tämä voi konkreettisesti tarkoittaa esim. ”Learn by doing” – periaatetta, jossa mitään ei tehdä puolesta vaan opetetaan henkilöä toimimaan itse tai tehdään asia yhdessä. Osallisuus kasvattaa jokaista omana itsenään. Olemalla osallinen on mahdollisuus kasvaa tehtävästä toiseen, vastuussa ja osaamisessa. Toimintaan sitoutumisen tulee olla

oma valinta eikä se saa lähteä ulkopuolisesta pakosta tai velvoitteesta. Yhdistystoiminnassa tulisi rohkaista ja kannustaa ihmisiä aktiiviseen vaikuttamiseen. Tässä yhdistyksillä on merkittävä hyvinvointia ja sosiaalista pääomaa lisäävä vaikutus, joka on yhteiskunnallisesti todella merkittävää.

VAPAAEHTOISUUS

Vapaaehtoisten rooli on kaikissa kartoitukseen osallistuneissa NMKY:issä erittäin suuri ja arvokas, sillä suurin osa toiminnoista ei toteutuisi ilman heitä. Yleinen käytäntö yhdistyksissä on se, että jokainen toimintaosasto vastaa käytännössä itse vapaaehtoisten johtamisesta omien hyväksi havaittujen perinteiden mukaisesti. Tätä pidettiin tarkoituksenmukaisena toimintamallina sillä perusteella, että jokainen toimiala rekrytoi vapaaehtoisia omiin tarpeisiinsa. Samanaikaisesti tunnistettiin kuitenkin alueet (rekrytointi, koulutus, palkitseminen), joilla vapaaehtoistoiminnan johtamisessa voitaisiin saavuttaa synergiaa. Välttämättömänä vapaaehtoistoiminnan organisoinnissa nähtiin, että jokaisen vapaaehtoisen rinnalla olisi työsuhteessa olevia ammattilaisia. Näin voidaan taata työn laatu sekä tarjota tarvittavaa tukea vapaaehtoiselle. Yhdistystasolla on tärkeä tunnistaa tehtävät, jotka eivät sovellu vapaaehtoisten hoidettavaksi. Esimerkkinä tästä on muun muassa nuorten parissa tehtävä kohtaamistyö, jossa työn vaikuttavuuden ja luottamuksen rakentamisen vuoksi tarvitaan pidempiaikaista ja intensiivistä sitoutumista nuoreen. Vapaaehtoistoiminnassa haasteina nähtiin vapaaehtoisten rekrytointi, namikalaisten arvojen ja riittävien valmiuksien turvaaminen sekä pidempi aikainen sitoutuminen tehtävään. Tärkeää on löytää vapaaehtoiselle tehtävä, jossa hän voi toteuttaa itseään tekemisen kautta ja tuntee kaikin tavoin pystyvänsä siihen. Ilmiön, ettei mitään tehdä täysin ilmaiseksi, kerrotaan lisääntyneen. Yleisesti vapaaehtoistyön organisointi koettiin melko työläänä ja resurssit siihen pieninä.

MATALAN KYNNYKSEN TOIMINTA

Kartoitukseen osallistuvissa NMKY:issä koettiin, että matalan kynnyksen toiminnan järjestäminen on luonteva osa namikalaista ajattelua. Matalan kynnyksen toimintaan tulee olla mahdollisuus osallistua omin tiedoin, taidoin ja mahdollisuuksin, riippumatta fyysisistä edellytyksistä, arvoista, uskonnosta tai taustasta. Se on ilmaista tai edullista, avointa, tapahtuu lähellä lapsia, nuoria ja perheitä, sellaista, johon on kaikin puolin helppo tulla. Jokainen voi osallistua toimintaan niillä ehdoilla kuin haluaa ja ottaa vastuuta miten haluaa. Matalankynnyksen toimintaan liittyy ajatus siitä, ettei toimintaan tarvitse sitoutua vaan voi tulla milloin haluaa. Tällainen toiminta sopii monelle. Tärkeää on, että ohjaajat ovat helposti lähestyttäviä ammattilaisia, jotka saavat toimintaan tulevan tuntemaan itsensä tervetulleeksi ja innostavat osallistumaan. Vaikka ulkoisilla tekijöillä kuinka yritettäisiin laskea osallistumiskynnystä, puuttuu silti joiltain lapsilta ja perheiltä rohkeutta osallistua toimintaan. Siksi ennakkoluulojen ja pelkojen poistamisen eteen tulisi tehdä töitä.

Matalan kynnyksen toiminta pyrkii edistämään tasa-arvoa mahdollistamalla mahdollisimman monelle harrastamisen. Sillä on yhteiskunnallisesti erittäin tärkeä, syrjäytymistä ehkäisevä vaikutus. Matalan kynnyksen toiminta on avointa niin toiminnassa kuin tiedotuksessa. Ihmisten pitää tietää, mitä tehdään, miten tehdään ja miksi tehdään. Tiedottaminen itsessään lisää mahdollisuutta matalan kynnyksen

toimintaan. Matalan kynnyksen toiminta avaa aidon väylän tehdä toimintasektoreiden välistä yhteistyötä (esim. liikunta nuorisotyön välineenä). Haasteena matalan kynnyksen toiminnan järjestämisessä on, miten saada kynnys niin matalalle, ettei Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys herätä minkäänlaisia jännitteitä suuntaan eikä toiseen. Toisena haasteena on matalan kynnyksen toimintaan tarvittavat resurssit.

PERHEKESKEISYYS

Kartoitukseen osallistuvissa NMKY:issä perhekeskeisyys ymmärretään yhdeksi toiminnan järjestämiseen liittyvänä periaatteena. Perhekeskeisyys näkyy toiminnan järjestämisessä niin, että perheiden osallistuminen mahdollistuu, perheen merkitys oivalletaan ja vuorovaikutusta tapahtuu. Perhekeskeisyys on perheille suunnatun toiminnan tarjoamista tai sitä, että lapsille suunnatussa toiminnassa otetaan huomioon myös vanhemmat ja vanhemmuus. Perhekeskeisyys näkyy NMKY:n toimintaosastojen toiminnassa vaihtelevasti. Tärkeänä nähtiin, että paikalliset NMKY:t toimisivat kasvatuskumppaneina koulun ja perheiden kanssa. Nuoren suhtautumisessa omaan perheeseen on tärkeää muistaa, että nuori pitää hyvänä perheenä niitäkin vanhempia, jotka eivät ulkoisesti näytä onnistuneelta.

VERKOSTOT JA YHTEISTYÖKUMPPANIT

Kartoitukseen osallistuneita NMKY:itä voidaan pitää aktiivisina verkostotoimijoina. NMKY:issä verkostoitumista tehdään niiden tahojen kanssa, jotka työnäylyisesti, taloudellisesti tai yhteisen päämäärän vuoksi tukevat sen toimintaa. Verkostoitumisen ja yhteistyön merkitys tunnistetaan ennen kaikkea keinona levittää tietoisuutta toiminnasta, luoda uusia kontakteja esim. toiminnan tukemiseen ja eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön. Se voi olla avain asemassa monipuolisemman toiminnan mahdollistamisessa. Keskeisimmät yhteistyötahot ja verkostot NMKY-yhdistyksissä muodostuvat kaupungin lapsi-, nuoriso-, liikunta- ja sosiaalisektoreista, seurakunnista, kouluista sekä muista toimintakohtaisista tahoista. Verkostoituminen muiden NMKY-yhdistysten kanssa niin valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin nähtiin tuovan lisäarvoa paikallistason toimintaan. Myös henkilökohtaisille verkostoilla nähtiin olevan positiivinen vaikutus työhön. Haasteena henkilösidonaisuudessa kuitenkin on se, ettei esimerkiksi henkilön lähteminen organisaatioista kaada koko yhteistyötä.

NMKY toimii moniverkostoisessa toimintaympäristössä. Yhteistyö vaatii avoimen katsontakulman ja osaamisen luopua vanhoista toimintatavoista, jos ne eivät toimi. Hyvä tiedotus ja viestintä ovat tärkeitä yhteistyötä rakentaessa ja ylläpitäessä. Olemalla osa verkostoa tulisi aina miettiä, miten niitä voitaisiin hyödyntää tehokkaammin. Järjestökentällä vaikuttava toimintakulttuuri asettaa haasteita vaikuttavalla verkostotoiminnalle. Jos halutaan pitää kiinni ”omista” asiakkaista, ei asiakkaiden tarpeita välttämättä huomioida aidosti. Esimerkiksi urheiluseurojen välistä yhteistyötä leimaa niiden välinen kilpailu. Seurat tarvitsevat harrastajia, joten omista pidetään tiukasti kiinni ja uudet harrastajat halutaan automaattisesti omaan toimintaan ajattelemta harrastajan parasta tai yhteistä hyvää.

TOIMINNAN RAHOITUS

Kartoituksen osallistuneiden NMKY-yhdistysten rahoituksesta suurin osa tulee avustuksista. Keskeisimmät rahoittajat ovat Kaupunki, RAY, OKM, ELY-keskus sekä erilaiset säätiöt ja rahastot. Lisäksi rahoitusta tulee osallistumis- ja kausimaksuista, osa yhdistyksistä saa rahoitusta myös pääomatuloista.

Varainkeruumenetelminä on kokeiltu muun muassa tapahtumia, talkoita, myyjäisiä, kahviotoimintaa ja tempauksia. Rahoituksen suurin haaste on sen jatkuvuuden turvaaminen. Rahoitukset ovat pääsääntöisesti projekti- tai toimintakohtaista ja ne on sidottu vain määräajaksi. Tämä heijastuu toiminnan pitkäjänteisen suunnittelun mahdollisuuksiin. Erityisen haasteelliseksi tilanteen tekee se, että yleinen taloustilanne on epävakaa ja monet yhteiskunnalliset tuet sekä rahastojen ja säätiöiden tuet ovat pienentyneet.

Samanaikaisesti kiinteät kulut kuten palkat ja kiinteistön ylläpito ovat nousseet jatkuvasti. Tämä asettaa paineita nostaa toiminnasta saatavia tuottoja, joita on vaikea kasvattaa.

VIESTINTÄ

Kartoituksen perusteella voidaan sanoa, että NMKY:t ovat alkaneet panostamaan viime vuosina viestintään. Tämä näkyy muun muassa laadittuina viestintästrategioina tai niiden valmisteluina. Kaikki kartoituksen osallistuneet NMKY:t kuvailivat omaa tunnettavuuttaan hyvin samankaltaisesti. Yhteisesti koettiin, että yhdistyksenä tehdään enemmän kuin mitä näytään. Toiminnallisuus nähtiin luontevana tapana edistää näkyvyyttä esimerkiksi olemalla eri tapahtumissa läsnä. Yhdistysten sisäiseen viestintään oltiin melko tyytyväisiä. Imagon ajateltiin olevan hyvä niille henkilöille, jotka ovat olleet kosketuksissa yhdistykseen joko harrastajana tai yhteistyökumppanina. Heidät tulisi saada vahvemmin kertomaan ja mainostamaan NMKY:n toimintaa. Viestinnällisenä haasteena koettiin, että toiminta koostuu erilaisista toimintaosastoista. Yhteisteistä ydin viestiä on vaikea muodostaa tai saada kaikkia sitoutumaan siihen. Yleistä oli se, ettei viestintään koettu olevan tarpeeksi resursseja ja osaamista, jonka vuoksi moni toivoinkin viestintään liittyviä koulutuksia. Valtakunnallista yhteistyötä toivottiin viestinnän kehittämisessä erityisesti NMKY:n näkyvyyden lisäämisessä sekä NMKY-brändin vahvistamisessa ja selkiyttämisessä.

TILAT

Kartoituksen osallistuvista yhdistyksistä Turku ja Tampere toimivat paljon omistamissaan tiloissa. Vantaan NMKY:llä ei ole omia tiloja, mutta sillä on pitkäaikaista toiminnallista yhteistyötä tilojen suhteen Hakunilan seurakunnan kanssa. Omien tilojen lisäksi toimintaa järjestetään paljon myös vuokratuissa, lähinnä koulujen ja seurakuntien tiloissa. Omien tilojen etuna nähdään riippumattomuus vuokranantajalta tulevista velvoitteista ja käytännöistä. Tosin omiin tiloihin sijoitettavat investoinnit rasittavat taloutta omalta osaltaan. Muiden omistamat tilat, joissa NMKY:t toimivat, ovat pääosin hinnaltaan kohtuullisia tai jopa ilmaisia. Tulevaisuuden tilaratkaisuihin keskeisimmin vaikuttavana asiana nähtiin tarkoituksenmukaisuus niin sijainnin kuin puitteiden kannalta. Toisaalla voi olla tarkoituksenmukaista keskittää toimintoja saman katon alle ja toisaalta taas harrastustoiminnan vieminen mahdollisimman lähelle asuinympäristöä kohdennetusti nähdään tarkoituksenmukaisena. Turun ja Tampereen NMKY:issä yhteistä oli halu panostaa

omiin olemassa oleviin tiloihin muuttamalla niitä monipuolisemmiksi, esteettömiksi ja yhteisöllisyyttä edistäviksi. Olemassa olevissa tiloissa nähtiin paljon potentiaalia, jotka saataisiin käyttöön pienillä muutoksilla. Vantaalla ollaan tyytyväisiä yhteistyösuhteilla saavutettuihin tilaratkaisuihin, vaikka samalla ajatus oman tilan omistajuudesta on läsnä. Kaikissa kartoitukseen osallistuneissa NMKY:issä nähtiin tärkeänä pysyä ajan tasalla tiloihin liittyvistä yhteistyöhankkeista. Myös liikuntasaleille kaikissa NMKY:issä olisi lisätarvetta.

ARVIOINTI

NMKY-yhdistyksissä arviointi nähdään toiminnan kehittämisen työkaluna. Yleisenä arviointikäytäntönä kartoitukseen osallistuvissa NMKY:issä oli jaettu arviointi, jossa jokainen toimintaosasto tai hanke tekee oman arvioinnin, joka kootaan yhteisesti vuosittain toimintakertomukseen. Arvioinnin tukena käytetään toimintaan osallistuvien palautteita. Toimintakertomuksessa esitetyt asiat verrataan toimintasuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointikäytännöissä ja -menetelmissä nähtiin kehittämiskohtia. Yleisenä haasteena pidettiin sitä, ettei toiminnan säännölliseen arviointiin ollut riittävästi aikaa arkityön ohella. Arviointiin toivottiin määrällisten mittareiden lisäksi enemmän toiminnan laatua kuvaavia mittareita. Myös arvioinnin ja toiminnan kehittämisen yhteyttä pidettiin tärkeänä vahvistaa entisestään.

UNELMIEN TOIMINTAKESKUS

Kartoituksen perusteella voidaan todeta, että eri NMKY:issä on hyvin samankaltainen näky unelmien toimintakeskuksesta. Moni kartoitukseen vastannut piti Tukholmassa sijaitsevaa Fryshusetia monessa mielessä suomalaisen NMKY-toimintakeskuksen esikuvana. Unelmien toimintakeskus (Namika Center, Y Center) nähdään kaiken ikäisille ja kaikenlaisille ihmisille monipuolista toimintaa (harraste- ja kilpaurheilua, musiikki, partio, taide, skeittaus, tanssi, teatteri, sosiaalitoiminta, maalaus, ompelu, kokkaus, nuorisotyö) ja tukipalveluita tarjoavana paikkana. Toimintakeskusta verrattiin tavarataloon, jossa kiertelemällä voi löytää jotain mitä ei ole tiennyt tarvitsevansa, mutta nähdessään ja kokiessaan sen, innostuu. Toimintakeskus rikkosi monella tapaa perinteisiä rajoja tuomalla rohkeasti keskenään erilaiset ihmiset yhteen tai esim. kokeilemalla rajoja rikkovia aukioloaikoja. Toiminnan tulisi olla tavoitteellista ja kolmioperiaatteen mukaista. Toimintakeskuksessa toimisi useita toimijoita selkeästi määritetyin vastuin, toinen toistaan tukien. Viestinnälle, päätöksenteolle ja ongelmanratkaisulle olisi selkeät mallit ja toimintatavat. Toimintakeskusta johdettaisiin kootusti, sen toiminnan kehittämiseen osallistuisivat kaikki siellä toimivat tahot sekä toimintakeskuksessa toimivat aktiivit. Henkilökunnassa tulisi olla monipuolista osaamista, sen tulisi jakaa yhteinen intohimo ja sitoutuminen työtä kohtaan.

Toimintakeskuksen tilat tulisi olla ekologiset, kotoiset, nykyaikaisesti varustetut, moneen käyttöön soveltuvat, muuntautumiskykyiset, esteettömät ja esteettiset. Tilat olisivat eri ryhmien käytössä aamusta iltaan. Tilat mahdollistaisivat toiminnan pienryhmille, suuremmille tilaisuuksille, työtiloiksi, neuvotteluihin, toimistopalveluille ja ruokapalveluille. Tiloissa pitäisi olla luonteva mahdollisuus yhteisöllisyyden

rakentamiseen, paikka missä voidaan kohdata laajasti (kahvila, lounge, aula). Unelmien toimintakeskuksessa nähtiin tärkeänä mahdollisuus hallita "itse" tiloja. Toimintakeskuksen sijainti on yhteydessä sen tavoitteisiin. Jos tavoitellaan toimijoiden välistä synergiaa tai erilaisuuden kohtaamista saman katon alla voi keskeinen sijainti hyvillä liikenneyhteyksillä olla tarkoituksenmukainen. Sijainti keskusta alueen ulkopuolella, isoilla parkkipaikoilla on tarkoituksenmukainen, kun halutaan palvella taajamissa asuvia autollisia ihmisiä. Aina toimintaa ei nähdä tarkoituksenmukaisena keskittää yhteen paikkaan vaan tärkeämpää olisi löytää alueellisesti toimivia tiloja, jotka olisivat luontevana osana ihmisten lähiympäristöä.

Toimintakeskuksen rahoitus tulisi rakentaa kestäväälle ja stressaamattomalle rahoitus pohjalle. Rahoitusrakenne voisi muodostua lahjoituksista, kiinteistötuotosta, yritystuella ja erilaisilla valtion, kuntien, seurakuntien avustuksilla. Olisi tärkeää, ettei yhdistys olisi liian riippuvainen ulkopuolisista rahoittajista vaan pystyisi rakentamaan rahoitusta siten, että toiminta pystyttäisiin pyörittämään tiettyssä formaatissa ilman ulkopuolista rahoitusta. Jokaisella toimijalla olisi vastuu oman toiminnan rahoituksesta ja toiminnan tuottojen tulisi kattaa toiminnan kulut. Yleisavustuksilla ylläpidettäisiin kevyttä hallintoa, viestintää ja kevennettäisiin tilakustannuksia. Rahoitusrakenteen tulisi mahdollistaa matalan kynnyksen palveluiden toteuttaminen.

MITÄ NTK 2020 -HANKKEELTA ODOTETAAN/TOIVOTAAN

- NTK hanke voisi järjestää yhteisiä workshoppeja, joissa voitaisiin yhtenäistää linjoja valtakunnallisella tasolla. Parin vuoden välein säännölliset kokoukset. Sihteeripäivät ei ole tähän hyvä paikka.
- NTK Hanke voi tuoda esiin ihmisten kanssa tehtävän työn tärkeyden ja poistaa sen kuvitelman, että kuka vaan voi sitä tehdä!!!
- NTK Hankkeella voisi olla kaksi ensimmäistä vuotta keskustelua, tapaamisia, vuorovaikutusta jne., josta nousee se ”lopullinen juttu”.
- NTK voisi tukea toimintakeskuksen perustamista. Hanke voisi heittää ideoita, sparrata ja auttaa investoinneissa ja rahoituksissa.
- NTK-hanke voisi tukea uuden toimintakeskuksen perustamisessa tai mahdollisuuden kartoittamisessa. Hanke voisi heittää ideoita, sparrata ja auttaa investointihakemuksissa ja rahoituksissa.
- NTK-hankkeelta odotetaan käytäntöjen jakamista, rahoituskanavia, yhteistyökumppaneita. Realismia, innostamista sekä kehittämistä.
- ”Namikakolmion” avaaminen, eli mitä kolmio hyvinvointikäsityksenä tarkoittaa.
- Kansallista näkyvyyttä namikalle.
- Esim. NMKY:n terveelliset elämäntavat/terveys suositukset voisi kirjata. Myös muita yhteisiä linjoja NMKY:n sisällä voisi olla vaikka lastensuojeluilmoitusten kriteereissä.
- Yhteistyötä paikallisissa hankkeissa

KEHITTÄMISKOHTEITA JA KARTOITUKSESTA NOUSSEITA HUOMIOTA

NMKY-yhdistykset toteuttavat erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa kokonaisvaltaista ja tarvelähtöistä työtä. Tarpeen kartoitukseen tulisi kehittää konkreettisia toimintamalleja.

NMKY:t tunnetaan yksittäisistä toiminnoista, ei kokonaisvaltaisuudestaan. NMKY-liikkeen ja NMKY-yhdistysten perustehtävää suhteessa toimintaympäristöön voisi selkeyttää entisestään.

Toimintamalleja, joissa nuoria osallistetaan mukaan yhdistyksen päätöksentekoon tulisi kehittää.

NMKY:t ovat sitoutuneet toiminnassaan kolmioperiaatteeseen. Yleinen käytäntö on, että jokaisessa toiminnossa tai toimialalla toteutetaan kolmioperiaatetta omalla tavalla. Kolmion sisältöjä voisi määrittellä yhteisesti valtakunnallisella tasolla.

NMKY:ssä hengellisyys ja kristillisyyden koetaan vahvasti ekumeenisesti. NMKY:n kristillisyyttä toivottiin määriteltävän tarkemmin valtakunnallisesti. Määritelmän tulisi olla moderni ja riittävän väljä.

Henkinen hyvinvointi on kokemus omasta olostaan, jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Henkisen hyvinvoinnin tukeminen lähtee NMKY:ssä mielihyvää tuottavan toiminnan tarjoamisesta.

Fyysisestä hyvinvoinnista puhuttaessa korostui NMKY-yhdistysten merkitys monipuolisena, etenkin matalan kynnyksen, liikuntatoiminnan tarjoajana. Liikunta nähtiin vahvasti kohtaamisen välineenä.

Toiminnassa yhteisöllisyyden voidaan vaikuttaa panostamalla erilaisten toiminnallisten ryhmien ja kerhojen yms. ohjaukseen ja me-hengen luomiseen. Tilaratkaisut voisivat palvella paremmin yhteisöllisyyden tunteen syntymistä.

Yhdistysten tulisi määrätietoisesti vahvistaa toiminnassaan olevien yhteisöllisyyttä.

Vapaaehtoisten rooli on NMKY:ssä erittäin suuri ja arvokas. Vapaaehtoistoiminnan johtaminen hoidetaan pääosin toimialakohtaisesti. Eri toimialajoen välillä voitaisiin tehdä enemmän yhteistyötä vapaaehtoisten rekrytoinnissa, koulutuksessa ja palkitsemisessa.

Matalan kynnyksen toiminnan tarjoaminen on NMKY-yhdistysten vahvuus ja siihen nähdään syytä panostaa myös jatkossa.

Perhekeskeiselle toiminnalle nähtiin olevan enemmänkin tilausta, mitä tällä hetkellä sitä oli tarjolla.

NMKY:tä voidaan pitää aktiivisina verkostotoimijoina. Verkostoituminen voisi olla entistä systemaattisempaa ja tarkoituksenmukaisempaa.

NMKY:ssä tulisi miettiä uudenlaisia rahoitusratkaisuja avustusten pienetessä ja muuttuessa yhä epävarmemmiksi.

Valtakunnallista yhteistyötä toivottiin viestinnän kehittämisessä erityisesti NMKY:n näkyvyyden lisäämisessä sekä NMKY-brändin vahvistamisessa ja selkiyttämisessä.

Arviointiin toivottiin määrällisten mittareiden lisäksi enemmän toiminnan laatua kuvaavia mittareita.

NMKY:ssä nähtiin tärkeänä pysyä ajan tasalla tiloihin liittyvissä yhteistyöhankkeissa. Liikuntasaleille olisi kaikissa NMKY:issä lisätarvetta. NMKY:t kartoittavat aktiivisesti uusia tilavaihtoehtoja. Unelma monialaisesta toimintakeskuksesta on monessa yhdistyksessä läsnä.